

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن گویا: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • شماره ۸ • صفحه ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۰۳۶۱۱۹۰۸۶ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۰۵۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۰۳۵۴۸۰۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: موسسه مطبوعاتی نشرگستر امروز
نوبن تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترت

شنبه ۹ خرداد ۱۴۰۵ • ۱۳ ذی‌الحجه ۱۴۴۷ • ۳۰ می ۲۰۲۶ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۳۹۶ • صفحه

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۲ • اذان مغرب ۱۹:۰۴ • اذان صبح فردا ۳:۰۷ • طلوع آفتاب ۴:۵۰

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

خارجی‌خوانی

دنیا فقط

دود و آوار نیست

حدود ۱۴۰ هزار فلسطینی در مسجدالاقصی نماز عید قربان را در سایه محدودیت‌ها و تدابیر امنیتی شدید رژیم صهیونیستی در شهرک قدیمی قدس و مسیرهای منتهی به این مسجد برگزار کردند. نماز عید قربان همچنین در کرانه باختری و غزه برگزار شد. مردم غزه در کنار ویوانه‌های مسجد، نماز عید قربان را خواندند. به گزارش رسانه‌ها، مراسم عید سعید قربان امسال در نوار غزه به‌سختی برگزار شده است؛ زیرا از یک سو رژیم اسرائیل با تداوم محاصره اجازه ورود احترام به نوار غزه را برای قربانی نداده است و از سوی دیگر، شرایط وخیم اقتصادی و درآمدی باعث کاهش شدید قدرت خرید مردم شده است.

اما مردم غزه با همین شرایط سخت در این چند روز سعی کردند حال و هوای شادی را تجربه کنند. خبرگزاری‌ها گزارش داده‌اند خیابان‌های محله «معال» شاهد تکاپوی عیسیی بود؛ جایی که احتمال خطر حملات هوایی اسرائیل بود اما مردم برای خرید به خیابان‌ها آمده بودند. در همان بعدازظهر، حملات موشکی ارتش منجر به شهادت و زخمی شدن ۲۶ نفر شد. اما فقط دقایقی پس از پایان حملات و فروشک‌کردن گردوغبار، بسیاری از غرفه‌ها و فروشگاه‌ها دوباره بازگشایی شدند و مردم با وجود ترس و اندوه عمیق، به خرید خود ادامه دادند. ناظران این رفتار را «مقاومت در برابر حذف زندگی» توصیف کرده‌اند. از سوی دیگر، مردم غزه در ساعات اولیه عید دست‌کم ۱۵ پیکر متعلق به شهدای حملات شبانه در نقاط مختلف غزه را تشییع کرده و به خاک سپردند. خانواده‌های غزه در صبح عید با سفره‌های ساده، تلاش کردند طعم و معنای این روز را حفظ کنند. عید امسال برای کودکان غزه مانند سال‌های قبل از جنگ نبود. در یکی از جاده‌های موقت جنوب غزه، زنی جوان، آرام قلاب را میان انگشتانش می‌چرخاند. کودکش کنار او نشسته و با ذوق به کوسفند سعید کوچکی نگاه می‌کند که هنوز یک گوشش کامل نشده است.

به گزارش خبرگزاری مهر در مطلبی که در این باره منتشر کرده، بیرون جادر صدای هواپیماها گاهی نزدیک می‌شود و بعد دور. اما داخل جادر، مادر سععی می‌کند صدای دیگری بسازد؛ صدای عادی زندگی. صدای عید. در همین جادرها گاهی چند زن دور هم جمع می‌شوند. نخ‌های رنگ و رو رفته‌شان را از باقی‌مانده لباس‌های کهنه یا پتوهای پاره درمی‌آورند. برای هم جای می‌ریزند و در حالی که دست‌هایشان مشغول بافتن است، از عیدهایی می‌گویند که دیگر بر نمی‌گردند. یکی تعریف می‌کند در خانه پدری، صبح عید حتما کلوچه مخصوص می‌پختند. دیگری یادش می‌آید بزرگ‌ترهای فامیل پیش از نماز عید، کوسفند را با دست خودشان انتخاب می‌کردند. حالا هیچ‌کدام از آن خاطره‌ها جز در همین نخ‌های گره‌خورده، جایی برای زیستن ندارند. این کوسفندهای بافتنی، اسباب‌بازی ساده‌ای نیستند. هرکدامشان شبیه تلاشی کوچک برای حفظ خاطره‌ای قدیمی‌اند؛ خاطره صبح‌های عید، بوی غذا، خنده‌های خانوادگی و خانه‌هایی که دیگر بسیاری از آنها وجود ندارند. زن‌های غزه خوب می‌دانند کودکانشان بیشتر از نان، به امید احتیاج دارند؛ به چیزی که به آنها یادآوری کند دنیا فقط دود و آوار نیست. در غزه، عید امسال میان انگلستان مادری شکل می‌گیرد که زیر سقف یک جادر، کوسفند کوچکی می‌بافت تا کودکش برای چند دقیقه هم که شده جنگ را فراموش کند و با همین دست‌های خالی، با همین نخ‌های کوتاه، می‌خواهند به بچه‌هایشان بگویند: «ما هنوز ایمان داریم. هنوز به صبح بعد از این شب طولانی اعتقاد داریم. هنوز هم عید را فراموش نکرده‌ایم.»

شاید سال‌ها طول بکشد مردم غزه به روزگار پیشین بازگردند، همان روزگاری که نیاز نبود به‌سختی به دنبال یک قرص نان باشند. روزگاری که کودکان تمام لباس‌هایشان را از دست نداده باشند و در روزگاری که نیاز نباشد مدام منتظر فرود موشک باشند.

بحران اینترنت در ایران، حکایت امروز و دیروز نیست. این وضعیت

محصول انباشت دو دهه سیاست‌گذاری مبتنی بر خطاهای شناختی و درک نادرست از ماهیت پدیده شبکه است. ما در این سال‌ها به‌جای آنکه اینترنت را زیرساخت توسعه ببینیم، با آن چون تهدید برخورد کردیم. نتیجه این نگاه، تبدیل فیلترینگ از یک ابزار محدود، به یک الگوی فراگیر بود.

اکنون زمان آن است که صادقانه به خروجی این سیاست‌ها بنگریم.

آیا در این سال‌ها با گسترش مسدودسازی‌ها، ضریب امنیت ملی ارتقا یافته است؟ آمارها و تجربه زیسته مردم پاسخ‌شان معلوم است. در واقع، این رویکرد، بیش از آنکه راه نفوذ دشمن را ببندد، راه نفس اقتصاد نوآوری و پیوند مردم با دانش جهانی را مسدود کرده است. شاهد این مدعا، پاکسازی طبقاتی دیجیتال در سه ماه گذشته است. وقتی می‌بینیم سهم اندرود از ترافیک اینترنت به‌شدت اُفت کرده و سهم آیفون با وجود محدودیت‌ها رشد چشمگیر داشته، یعنی ما در حال تولید یک گسل بزرگ هستیم. آنکه تمکن مالی دارد، از پس هزینه‌های اینترنت طبقاتی، آبیی ثابت و فیلترشکن‌های پرو برمی‌آید و به راهش ادامه می‌دهد. اما طبقه متوسط و دهک‌های پایین‌که اینترنت برایشان پل تحرک اجتماعی و یادگیری بود، حالا در حال خروج از فضای آنلاین هستند. ما عملاً اینترنت را برای بخش بزرگی از جامعه، غیرقابل دسترس کرده‌ایم. برخی مدام از مدل چین می‌گویند، اما فراموش می‌کنند که چین فقط فیلتر نکرد، بلکه زیرساخت ساخت. آنها غول‌های فناوری خود را با پیوند با اقتصاد جهانی تعریف کردند. وی‌جت، محصول یک اکوسیستم اقتصادی است، نه صرفاً یک تصمیم دستوری. در مقابل، ما با سیاست فعلی، در حال حرکت به سمت سناریوی اقتصاد دیجیتال بسته هستیم؛ جایی که تنش‌های ژئوپلیتیک بار رفته و پذیرش فناوری در حداقل است. در این سناریو، فناوری از موتور توسعه، به ابزار کنترل تغییر ماهیت داده و نتیجه‌اش چیزی جز فروپاشی اکوسیستم نوآوری، مهاجرت گسترده استعدادها و گسترش اقتصاد خاکستری فیلترشکن‌ها نیست.

این بازار ده‌ها هزار میلیاردی فروش وی‌بی‌ان یک دستاورد نیست، که

آینه تمام‌نمای ناکارآمدی سیاست‌گذاری ماست که امنیت سایبری کشور

ترکمن‌های روستاهای مرزی جرجلان در خراسان شمالی هم‌زمان با فرارسیدن عید قربان، آیین‌ها و سنت‌های دیرینه خود را با شکوهی ویژه برگزار می‌کنند. این آیین‌ها با وجود گذر زمان همچنان در این منطقه مرزی زنده و پررنگ باقی مانده است. مردان و کودکان با پوشیدن لباس‌های نو و حضور در عیدگاه، نماز عید قربان را اقامه می‌کنند. تهیه غذای سنتی «قورمه‌شور» از کوشت قربانی و پذیرایی از مهمانان، از مهم‌ترین رسوم این عید بزرگ در جرجلان به شمار می‌رود. عید وحسب خادمی، ایرنا

بارادکس فیلتر و شکاف طبقات

راهکار عبور از بقای دیجیتال به ایران هوشمند

قادرباستانی تبریزی

را نیز قربانی کرده است. این بازار خاکستری، تهدیدی استراتژیک برای امنیت ملی است. ما با مجبورکردن کاربر به عبور از لایه‌های غیررسمی و ناشناس فیلترشکن‌ها، او را در معرض مستقیم بدافزارها، جاسوسی سایبری و باج‌افزارها قرار داده‌ایم. در واقع، سیاست‌گذار با دست خود، امنیت شبکه را متزلزل کرده است. آینده اقتصاد دیجیتال ایران امروز

کروگان سه متغیر بنیادین است که مدیریت یا اهمال در آنها، سرنوشت توسعه‌کنشور را رقم خواهد زد: «حقیقت حکمرانی دیجیتال»، «حفظ سرمایه انسانی» و «اتصال به اقتصاد بین‌المللی». ما نباید بیش از این با منطق مرزبندی و انسداد دو دهه پیش به مصادف دنیای سیال هوش مصنوعی و اقتصاد داده‌محور برویم، چراکه این نبرد نابرابر، بیش از شروع، شکست خورده است. نخست، حکمرانی دیجیتال نیازمند گذار از رویکرد «کنترلی» به رویکرد «تسهیلگر» است. حکمرانی به معنای تدوین مقرراتی شفاف، پیش‌بینی‌پذیر و حامی نوآوری است. در دنیای امروز، داده، «نفت جدید» است اما اگر حکمرانی داده به‌جای صنایع از حریم خصوصی و امنیت عمومی فقط ابزاری برای محدودیت شود، اعتماد عمومی به عنوان بزرگ‌ترین دارایی یک حاکمیت، رنگ می‌بازد. حکمرانی دیجیتال کارآمد به معنای ساخت زیرساخت‌هایی است که کسب‌وکارهای دانش‌بنیان بتوانند با تکیه بر آن نهمتها در بازار داخلی، بلکه در بازارهای منطقه‌ای تنفس کنند.

دوم، حفظ سرمایه انسانی؛ شاه‌کلید عبور از بحران‌های تکنولوژیک. اقتصاد دیجیتال ماشین‌آلات سنگین نیست، ذهن‌های خلاق است. وقتی استعدادهای جوان ما به دلیل محدودیت‌های اینترنتی و نبود

حقوق خوانی

در دفاع از حق بنیادین مالکیت زنان بر موتورسیکلت

ابراهیم یوبی

وکیل دادگستری

این دادنامه (که امید می‌رود توسط قضات دادگاه تجدیدنظر استان البرز نقض شود) از چند رو بعاتی به دنبال دارد که هرکدام جداگانه بررسی می‌شود. نخست، نقض حکم به دلیل مخالفت با قانون: مطابق اصل ۱۶۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «احکام دادگاه‌ها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصولی باشد که بر اساس آن، حکم صادر شده است». رأی صادرشده علاوه بر اینکه مخالف ماده ۱۱۱۸ «قانون مدنی» است، با احکام مالکیت زنان در شریعت اسلام نیز مغایرت دارد. در نتیجه انتظار می‌رود در صورت تجدیدنظرخواهی از سوی بانوی مدعی مالکیت، قضات و مستشاران دادگاه تجدیدنظر استان البرز با استناد به بند «ه» ماده ۳۴۸ «قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی» (۱۳۷۹) به دلیل «ادعای مخالف‌بودن رأی با موازین شرعی و مقررات قانونی» حکم صادره را نقض کنند. دوم، احتمال پرداخت خسارت توسط قاضی به مدعی: مطابق اصل ۱۷۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «هرگاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد، در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود و در هر حال از متهم اعاده حیثیت می‌گردد». از آنجایی که مستند مالکیت موتورسیکلت برگ

چشم‌انداز، ناچار به مهاجرت می‌شوند، ما در حال صادرات سرمایه و واردات عقب‌ماندگی هستیم. تربیت نیروی انسانی متخصص، بدون فراهم‌کردن محیط بازاری آزاد برای بروز خلاقیت، مانند کاشتن نهال در شوره‌زار است. برای حفظ این سرمایه، باید محیط کسب‌وکار دیجیتال را برای جوانان نخبه، امن و پویا نگه داشت.

سوم، اتصال به اقتصاد بین‌المللی؛ حقیقتی که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. اقتصاد دیجیتال ذاتا جهانی است. هیچ کشوری در جهان نتوانسته است با اتکا به جزیره‌سازی دیجیتال، به توسعه پایدار دست یابد. اتصال به شبکه جهانی، به معنی وادادگی نیست، بلکه به معنای پیوند سیستم بانکی، تجارت الکترونیک و سرویس‌های فناورانه با اکوسیستم بین‌المللی است تا ایران بتواند نقش خود را به عنوان یک «هاب ترانزیت داده» در منطقه ایفا کند.

اقدامات لازم برای فردای ایران کاملا روشن است: سرمایه‌گذاری کلان در زیرساخت‌های هوش مصنوعی و مدل‌های زبانی فارسی، تقویت امنیت سایبری با نگاه دفاعی نوین و اصلاح حکمرانی داده. ما برای خروج از وضعیت بقا و رسیدن به ایران دیجیتال هوشمند، باید منطق پیشرفت را جایگزین منطق محدودیت کنیم. امروزه اقتصاد دیجیتال، زیرساخت سلامت، آموزش، بانکداری و امنیت ملی ماست. عقب‌ماندن از این موج، طبیعتاً بازی با فرصت‌های تاریخی نسل‌های آینده است. حقیقت این است که اینترنت در دنیای امروز، دیوار ندارد. هرچقدر ما دیوارها را بلندتر کنیم، فقط مسیرهای دورزدن را پیچیده‌تر و هزینه‌ها را برای قشر ضعیف بیشتر کرده‌ایم، بدون آنکه واقعاً بتوانیم مانع جریان آزاد اطلاعات شویم. ابزار حکمرانی از میان انگلستان سیاست‌گذار در حال لغزیدن است. هنر واقعی در بستن درهای ورود نیست، که در تبدیل‌کردن ایران به چنان قطب قدرتمند فناوری و هوش مصنوعی است که هر ایرانی، با افتخار و بدون نیاز به هیچ ابزار واسطه‌ای، بخشی از شبکه بزرگ جهانی باشد. وقت آن رسیده است که با نگاهی به تجربیات موفق جهانی، حکمرانی اینترنت را به سمت فضای توسعه‌ای بازتعریف کنیم تا شکاف طبقاتی دیجیتال بیش از این عمیق نشود.

گزارش خوانی

رنج بزرگ سالمندی

دکتر تاکید کرد همین الان دارو را بخرید و بخورید، نگذارید طول بکشد یا برسید خانه. من هم برای اولین بار جدی گرفتم. می‌خواستم با عجله وارد داروخانه شوم که خانمی پیر با کمری خمیده ساک کهنه خریدش را دم در گذاشت و به‌آرامی وارد شد. صبر کردم به باجه رسید، اما درخواستش را نگفتم. رو به خانمی که در صف کناری ایستاده بود کرد و گفتم دخترم، برام ایزی‌لایف می‌خرید؟ خانم سوییچ دستش را چرخاند و از متصدی پرسید ایزی‌لایف چند است؟ نمی‌دانم چه جوابی داد که خانم منصرف شد. بعد خانم پیر رو به من کرد و یک جعبه خالی دارو را داد و گفت دخترم شما از این یکی برام می‌خرید؟ من به متصدی که داشت ایرهانش را بالای امی‌انداخت نشان دادم و گفتم چقدر می‌شود؟ گفت ۹۹ هزارو ۵۰۰. قبضش را گرفتم و نسخه خودم را هم دادم.

قبلاً شنیده بودیم «پیری گران به دست می‌آید» اما حالا دیگر بدجوری باور داریم «پیری خیلی گران است». طبق آمارهای رسمی، درصد جمعیت سالمند ایران به ۱۲ درصد رسیده است، اما طبق آمارهای جدید ثبت مبنای وزارت بهداشت و دیگر مراجع معتبر انکار مرز ۱۴ درصد سالمندی را رد کرده‌ایم. این یعنی ایران سالمند شده وارد دوره سالمندی شده‌ایم. اگر بپذیریم که سالمندی یعنی همراه با بازنشستگی، باید تاکید کرد شرایط بازنشستگان در کشورمان چندان مناسب نیست، چند روز پیش در همین صفحه درباره وام ۵۰ میلیون تومانی که قرار بود به بازنشسته‌ها بدهند اما ۱۰ ماه طول کشیده بود نوشتیم. الان در ماه سوم سال هشتم و تازه خبر آمده است که حداکثر تا ۱۵ خرداد، تمامی احکام جدید صادر شود.

سالمندی و بیماری

فقط ۳۰ درصد سالمندان ایران به ورزش می‌پردازند اما بیشتر سالمندان کشورمان با بیماری دست به گریبان هستند. نکته تلخ ماجرا این است که بیمه در ایران چندان کمک‌حال نیست. به گزارش ایلنا، با جنگ اخیر، وضعیت تأمین اجتماعی رو به بحران رفته و بازنشستگان از همه بیشتر درگیر مسائل شده‌اند. بازنشستگان در طول زندگی خود مبالغ هنگفتی برای برخورداری از درمان تحت پوشش بیمه پرداخته‌اند اما ظاهراً کار به جایی رسیده که بیمه تکمیلی به‌تنهایی کفاف نمی‌دهد. پس از سه بار پرداخت حق بیمه، اول ۳۰ سال بیمه‌پردازی ۳۰درصدی، دوم برداشتن حق درمان از حقوق‌های بازنشستگان، سوم بیمه تکمیلی آتیه‌سازان، باز هم نیاز به بیمه طلائی و پرداخت اضافه آن هست. یعنی باید بازنشسته‌ها این مبالغ را پرداخت کنند تا بتوانند خدمات کلینیکی و پاراکلینیکی بگیرند و درمانده نشوند. در کنار اینها، خرید برخی وسایل را باید اضافه کرد، مثل دستگاه تست قند یا دستگاه فشار یا حتی عصا. دستگاه تست قند در حال حاضر از یک میلیون و ۷۰۰ شروع می‌شود و هر برگه ۱۵۰تایی آن ۲۰۰ هزار تومان به بالاست. دستگاه فشارخون بازویی ایرانی از ۷۵۰ هزار تومان قیمتش آغاز می‌شود. ایزی‌لایف هم حداقل دانه‌ای ۴۰ هزار تومان است.

سالمندی با سفر چور درمی‌آید؟

خبری آمده بود که شرایط جنگ سبب شده زمینه مسافرت سالمندان تغییر پیدا کند. البته اشاره نشده بود چند درصد سالمندان مسافرت می‌کنند. در همان خبر تاکید شده است شرایط سلامت سالمندان در سفر مهم است. سالمندان گاهی دچار بیماری‌های مزمن مانند دیابت، فشارخون، مشکلات قلبی و عروقی، آرتروز و محدودیت‌های حرکتی هستند که نیازمند برنامه‌ریزی دقیق در زمینه زمان‌بندی سفر، استراحت کافی حین سفر، تغذیه مناسب، دسترسی سریع به خدمات درمانی و مدیریت دارویی است. محدودیت‌های زیرساخت‌های گردشگری سالمندان نیز شامل نبود رمپ و مسیرهای دسترسی‌پذیر، مناسب‌بودن سرویس‌های بهداشتی، دشواری جابه‌جایی در اماکن تاریخی و طبیعی و کمبود امکانات ویلچر و خدمات حمایتی است. همچنین حمل‌ونقل و جابه‌جایی برای سالمندان همراه با چالش‌های متعددی است، یعنی سفرهای طولانی، تغییرات آب و هوایی، انتظارهای فرودگاهی و جابه‌جایی‌های مکرر برای برخی از سالمندان خسته‌کننده است. این امکانات نیز در کشورهای ما به‌ندرت وجود دارد. به نظر می‌رسد همین نکته‌های کوچک و بزرگ است که سبب می‌شود سالمندی در کشور ما تبدیل به یک رنج بزرگ شود.

۳۷۳ زلزله

بر اساس اعلام مؤسسه ژئوفزیک دانشگاه تهران، در اردیبهشت امسال ۳۷۳ زمین‌لرزه در سراسر کشور رخ داده که در این میان، سه زلزله بین تا شش ریشتر بزرگی داشته است. تعداد ۳۰۶ زمین‌لرزه کمتر از سه ریشتر، ۵۱ زمین‌لرزه با بزرگی بین سه تا چهار ریشتر، ۱۳ زمین‌لرزه با قدرت بین چهار تا پنج ریشتر و بزرگ‌ترین آنها زمین‌لرزه ۱۴ اردیبهشت در حوالی سفیدآبه استان سیستان‌وبلوچستان با بزرگی ۵.۱ بوده است. در میان استان‌ها، یزد ۵۲ زمین‌لرزه، خراسان رضوی ۴۶ زمین‌لرزه، خراسان شمالی ۳۲ زمین‌لرزه داشته و سهم استان تهران از زلزله‌های اردیبهشت نیز ۳۱ زمین‌لرزه بوده که بزرگ‌ترین زمین‌لرزه سا بزرگی ۴.۶ در حوالی پردیس تعیین محل شده است.

۸ فوک خزری

با احتساب لاشه چهار قلاده فوک کشف‌شده در هفته گذشته در سواحل شهرستان های بایلسر، جویبار، نور و فریدونکنار، مجموع تلفات ثبت‌شده این گونه در سواحل استان از ابتدای سال جاری تاکنون به هشت قلاده رسیده است. لاشه‌های پیدا‌شده در وضعیت فساد پیشرفته قرار داشتند و امکان کالبدگشایی و نمونه‌برداری علمی میسر نبود. فوک خزری تنها پستاندار دریای خزر و از جمله گونه‌های در خطر انقراض در فهرست قرمز اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت است. حفظ بقای این گونه ارزشمند و پایش سلامت جمعیت آن، یکی از اولویت‌های اصلی سازمان حفاظت محیط زیست در حوضه دریای خزر به شمار می‌رود.